

Szerkesztőség:

Felelős szerkesztő: KISS TAMÁS
[SZEKERES GÁBOR] örökös főszerkesztő
Olvasószerkesztő: SILBERER VERA
Tervezőszerkesztő: HORVÁTH IMRE

Szerkesztők:

ANDROSITS BEÁTA, BANAI ENDRE,
LENTE GÁBOR, NAGY GÁBOR,
PAP JÓZSEF SÁNDOR, RITZ FERENC,
ZÉKÁNY ANDRÁS
Szerkesztőségi titkár: SÜLI ERIKA

Szerkesztőbizottság:

SZÉPVÖLGYI JÁNOS,
a szerkesztőbizottság elnöke,
ANTUS SÁNDOR, BIACS PÉTER,
BUZÁS ILONA, HANCSÓK JENŐ,
JANÁKY CSABA, KALÁSZ HUBA,
KEGLEVICH GYÖRGY, KOVÁCS ATTILA,
LIPTAY GYÖRGY, MIZSEY PÉTER,
MÜLLER TIBOR, NEMES ANDRÁS,
ifj. SZÁNTAY CSABA, SZABÓ ILONA,
TÖMPE PÉTER, ZÉKÁNY ANDRÁS

Kapják az Egyesület tagjai és a megrendelők
A szerkesztésért felel: KISS TAMÁS

Szerkesztőség: 1015 Budapest, Hattyú u. 16.
Tel.: 36-1-225-8777, 36-1-201-6883
Fax: 36-1-201-8056
E-mail: mkl@mke.org.hu

Kiadja a Magyar Kémikusok Egyesülete
Felelős kiadó: ANDROSITS BEÁTA
Nyomdai előkészítés: Planta-2000 Bt.
Nyomás: Europrinting Kft.
Felelős vezető: ENDZSEL ERNŐ
ügyvezető igazgató

Terjeszti a Magyar Kémikusok Egyesülete
Az előfizetési díjak befizethetők a CIB Bank
10700024-24764207-51100005 sz.
számlájára „MKL” megjelöléssel
Előfizetési díj egy évre 10200 Ft
Egy szám ára: 850 Ft. Külföldön terjeszti
a Batthyany Kultur-Press Kft.,
H-1014 Budapest, Szentháromság tér 6.
1251 Budapest, Postafiók 30.
Tel./fax: 36-1-201-8891, tel.: 36-1-212-5303

Hirdetések-Anzeigen-Advertisements:
SÜLI ERIKA

Magyar Kémikusok Egyesülete,
1015 Budapest, Hattyú u. 16.
Tel.: 36-1-201-6883, fax: 36-1-201-8056,
e-mail: mkl@mke.org.hu

Aktuális számainak tartalma,
az összefoglalók és egyesületi híreink,
illetve archivált számaink honlapunkon
(www.mkl.mke.org.hu) olvashatók

Index: 25 541
HU ISSN 0025-0163 (nyomtatott)
HU ISSN 1588-1199 (online)
DOI: 10.24364/MKL.2020.12

A lapot az MTA MTMT indexeli, és a REAL,
továbbá az Országos Széchényi Könyvtár
(OSZK) Elektronikus Periodika Adatbázisa
és Archívuma (EPA) archiválja

Hát, nem semmi évünk volt 2020-ban. Sok minden a Covid-19 vírus körül forgott, de a járványon kívül is bőven volt esemény. Talán örömteli is... De vegyük sorra a történeteket. Természetesen a járvánnyal kell kezdenünk. Most már látszik, hogy tavasszal ágyúval lőttünk verébre. Ez persze megbocsájtható, mert eleinte alig valamit tudtunk a vírusról, ezért muszáj volt mindent túlbiztosítani. Győztünk (illetve csatát nyertünk), ki is hirdettük mindenfelé, de erről nem mi tehetünk, egyszerűen óriási szerencsénk volt. Lehetett dehonesztáló megjegyzéseket tenni a svéd modellre. Persze a csatanyerésnek igen nagy ára volt, sok vállalkozás összeomlott, sokan veszítették el az állásukat. Lehet mondani, hogy még egy ilyen győzelem, és éhenhalás lesz a vége. Azután jött, és egyre erősödőben van a második hullám. Nem mondjuk meg, de most a svéd modellt alkalmazzuk. Jól tesszük? Talán. De ott folyamatos és őszinte, a hibákat is elismerő tájékoztatás folyt. És itt? Hááát... Persze, ha nem hibázunk sosem, akkor nincs mit elismerni. És most egy örömhír: a világ tudósai, köztük a mieink is, példátlan mértékben összefogva térképezik fel a vírus tulajdonságait molekuláris szinten is, és gőzerővel, ugyancsak megosztva eredményeiket folyik a védőoltás fejlesztése. Talán az is elmondható, hogy hosszú évek óta először a tudomány és a tudósok ázsiója nőtt. Remélhetőleg a hóki-póki dolgok, legalább időlegesen, visszaszorulnak.

A jó híreket, azt hiszem, ezzel be is fejezhetem. Történt még: az MTA eljelentéktelenedése (bár az elnök még vár a miniszterelnöki meghívásra – szerintem hiába), az SZFE autonómiájának lemullázása, jelentős összegek elvonása az egyetemektől, az OTKA-pályázatok sorrendjének szakmai döntés utáni átvarálása (és az azt kísérő kioktatások); folytatódik az egyeztetések nélküli rapid döntések sora, és ez a stílus terjed a nem parlamenti életben is.

A járvány nagyon kellemetlenül érintette az Egyesületet is. Bevételeink, a rendezvények teljes elmaradása miatt, drámai mértékben csökkentek. Sajnos, kénytelenek voltunk és vagyunk túlélő üzemmódra beállni. Még szerencse, hogy az előző jó években képesek voltunk tartalékok felhalmozni. Sajnos azonban a tartalékok sem tartanak örökké.

Azért küzdünk, nem adjuk fel, csináljuk a lapot is, jó cikkeket lehet olvasni az ünnep körüli, remélhetőleg nyugalmasabb napokban e lapszám belsejében. Ezek közül hadd emeljek ki kétőt (de a többi is nagyon jó). Törzsszerzőnk, Braun Tibor a mikrofluidikai berendezésekről, Kutasi Csaba a mesterséges intelligencia tényeréséről ír. Jó szórakozást az olvasáshoz, de mindenekelőtt kellemes, egészségesen eltöltött ünnepeket és egy sokkal jobb új évet kívánok.

2020. december

Pálkö István
egyetemi tanár

TARTALOM

VEGYIPAR ÉS KÉMIATUDOMÁNY	
Kutatás, oktatás, vezetés. Beszélgetés Pokol György professzorral	354
JUBILEUM: AZ MKL 75. ÉVFOLYAMA	
Náray-Szabó Gábor, Körtvélyessy Gyula: A vegyipar átalakításának koncepciója (1991)	358
Banai Endre: Gondolatok „A vegyipar átalakításának koncepciója”-hoz	364
KÖNYVISMERTETÉS	
Kiss Tamás: Minden az arányokon múlik (Hargittai Balázs: Négyszemközt a tudománnyal. Válogatás Hargittai István írásaiból)	365
KITEKINTÉS	
Papp Katalin: Telkes Mária – a Napkirálynő, aki végigkutatja a 20. századot	367
Lente Gábor: Télapó vitathatatlanul itt van, és algoritmusokat hozott	370
Kutasi Csaba: A gyepféhéritéstől az okostelefonnal kommunikáló mosógépig	372
Braun Tibor: Világhírű játékszerek a tudományos kutatás szolgálatában. Mikrofluidikai berendezések LEGO-téglákból és Rubik-kockából	376
MEGEMLÉKEZÉS	
Horváth Attila: Elhunyt Vízi Béla	378
Náray-Szabó Gábor: Vízi Béla (1936–2020)	379
VEGYÉSZLELETEK	
Lente Gábor rovata	380
A HÓNAP HÍREI	382

Cimlapunkon:
2020 kémiai Nobel-díjasai, Emmanuelle Charpentier és Jennifer Doudna a Japán Díj átadása alkalmából rendezett fogadáson (2017)